

BỘ CÔNG THƯƠNG
TRUNG TÂM THÔNG TIN CÔNG NGHIỆP VÀ THƯƠNG MẠI

Việt Nam và Chile còn nhiều tiềm năng hợp tác trong lĩnh vực nông nghiệp

Hà Nội, 2024

I. Tổng quan về quan hệ thương mại Việt Nam – Chile

Chile, tên chính thức là Cộng hòa Chile, là một quốc gia thuộc khu vực Nam Mỹ. Chile là một trong số những quốc gia an toàn, ổn định và thịnh vượng nhất khu vực Nam Mỹ. Quốc gia này cũng nổi tiếng thế giới về sản xuất rượu vang, với kim ngạch xuất khẩu chỉ xếp sau các nước châu Âu như Italia, Pháp và Tây Ban Nha.

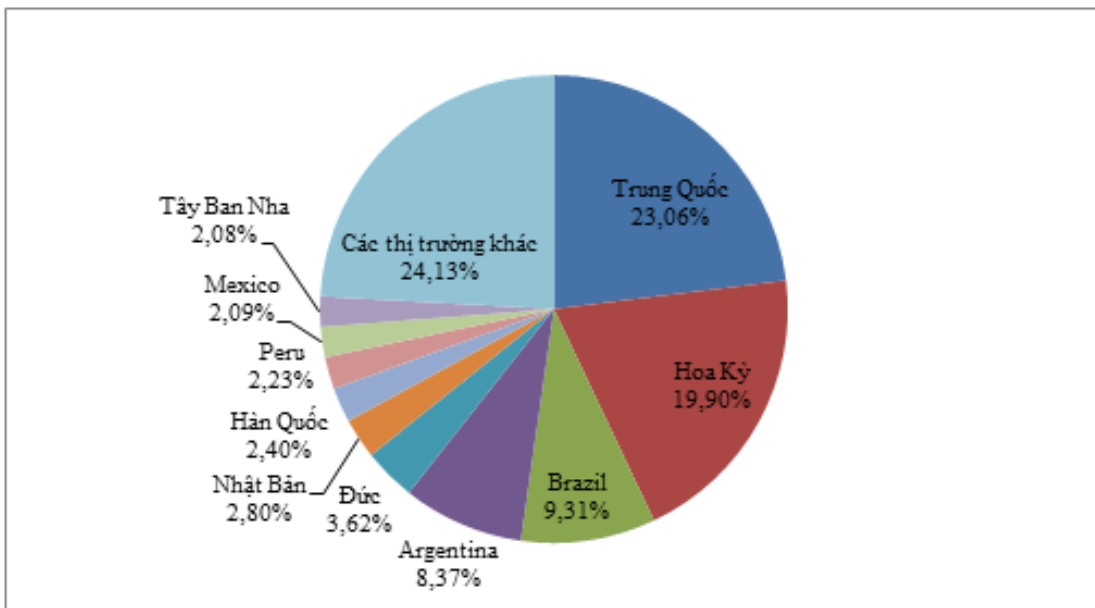
Việt Nam và Chile đã có 53 năm xây dựng và phát triển mối quan hệ hợp tác hữu nghị. Trải qua một chặng đường hơn 50 năm xây dựng và phát triển, hai nước đã đạt được nhiều thành quả quan trọng trong hợp tác như thiết lập quan hệ Đối tác toàn diện (năm 2007); ký kết thành công Hiệp định thương mại tự do Việt Nam - Chile (năm 2011); thiết lập nhiều cơ chế hợp tác; cùng nhau gia nhập Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương CPTPP (năm 2018)...; đồng thời hai bên đã tổ chức nhiều đoàn thăm hỏi cấp cao trên nền tảng của sự tin cậy và quyết tâm làm sâu sắc hơn nữa mối quan hệ song phương của hai nước.

Trong những năm qua, quan hệ hợp tác giữa Việt Nam và Chile ngày càng được thúc đẩy trên nhiều lĩnh vực và còn rất nhiều dư địa để hai bên đẩy mạnh phát triển. Về thương mại, hiện nay Việt Nam là đối tác thương mại lớn thứ 5 của Chile tại khu vực Châu Á (sau Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc và Ấn Độ); trong khuôn khổ ASEAN, Việt Nam là đối tác thương mại lớn nhất của Chile và cũng là nhà xuất khẩu lớn nhất vào thị trường Chile; ở chiều ngược lại, Việt Nam luôn coi trọng mối quan hệ hữu nghị truyền thống với Chile, đánh giá cao quan hệ chính trị ngày càng gần gũi và tin cậy giữa hai quốc gia, quan hệ thương mại tiếp tục duy trì đà tăng, đặc biệt là sau khi các FTA thế hệ mới được ký kết. Các sản phẩm xuất khẩu chủ lực của Việt Nam sang thị trường Chile là điện thoại di động, máy vi tính, linh kiện, giày dép... ; sản phẩm nhập khẩu chủ lực từ thị trường Chile là thủy hải sản, hoa quả, rau củ ...

Về đầu tư, theo số liệu từ Bộ Kế hoạch Đầu tư, tính đến tháng 4/2024, Chile có 4 dự án đầu tư tại Việt Nam với tổng số vốn đăng ký đạt 295 nghìn USD. Việc tham gia vào CPTPP giúp mở ra nhiều cơ hội thu hút đầu tư từ Chile vào Việt Nam, đặc biệt là trong lĩnh vực năng lượng tái tạo.

Biểu đồ 1: Nhóm 10 thị trường có kim ngạch nhập khẩu lớn nhất của Chile trong 4 tháng đầu năm 2024

ĐVT: phần trăm

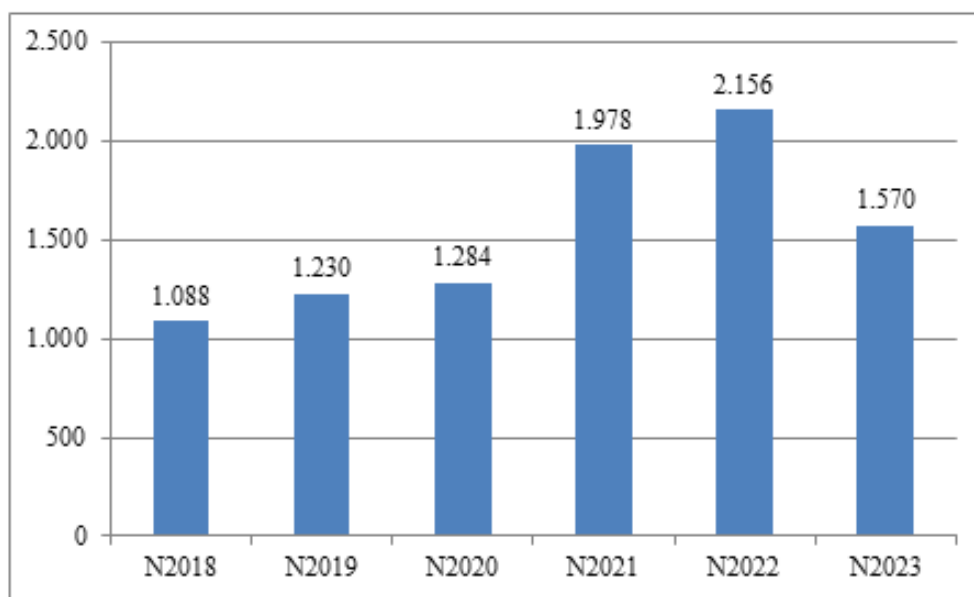
Nguồn: Trademap

Theo số liệu thống kê của Tổng cục Hải quan, trong năm 2023, tổng kim ngạch thương mại song phương Việt Nam - Chile đạt 1,57 tỷ USD, giảm đáng kể 27,17% so với năm 2022; trong đó, kim ngạch xuất khẩu đạt 1,2 tỷ USD, giảm 30,66% so với năm 2022; kim ngạch nhập khẩu đạt 375 triệu USD USD, giảm 13,25%. Nhìn chung, trong giai đoạn 2019 – 2023, kim ngạch thương mại song phương giữa Việt Nam và Chile ghi nhận đà tăng đều đặn qua các năm, riêng trong năm 2023 kim ngạch lại sụt giảm so với năm 2022, chủ yếu là do tình hình kinh tế

toàn cầu có nhiều biến động lớn gây ảnh hưởng tiêu cực đến nền kinh tế các quốc gia trên thế giới.

Biểu đồ 2: Kim ngạch thương mại song phương Việt Nam – Chile trong giai đoạn 2013 – 2023

DVT: Triệu USD

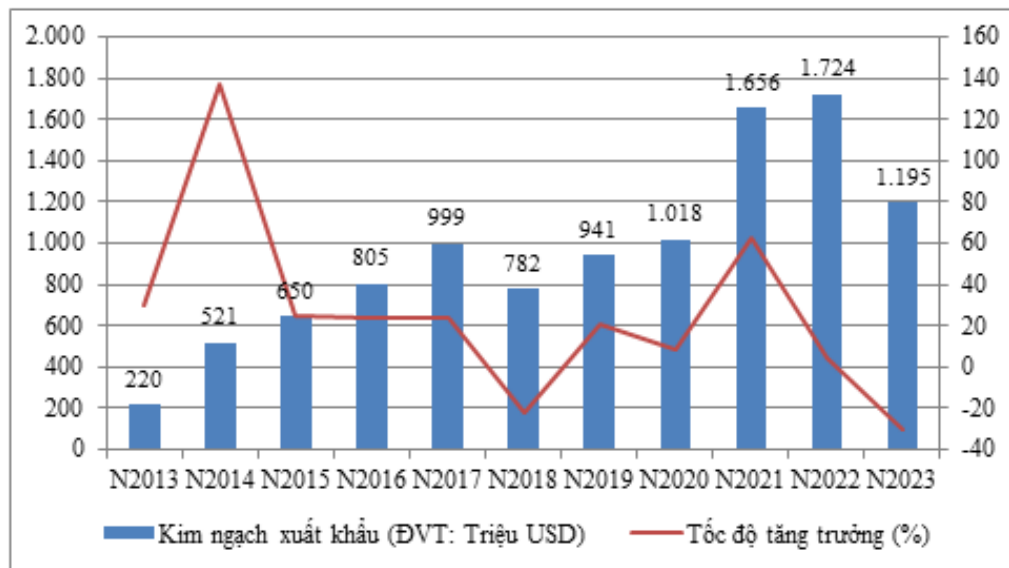
Nguồn: Tổng cục Hải quan

Theo Trading Economics, trong quý I/2024, tốc độ tăng trưởng GDP của Chile tăng 2,3% so với cùng kỳ năm 2023, nhanh hơn nhiều so với mức tăng 0,4% trong quý IV/2023 và thấp hơn kỳ vọng của thị trường là 2,5%; đây là mức tăng trưởng mạnh nhất kể từ quý II/2022 do nhu cầu trong nước tăng đi kèm với xuất khẩu khôi phục đáng kể. Tỷ lệ lạm phát hàng năm ở Chile tăng lên mức 4,1% trong tháng 5/2024, mức cao nhất trong các tháng đầu năm 2024; giá giảm chủ yếu đối với thực phẩm và đồ uống không cồn; vận tải; giá nhà ở và tiện ích; trong khi đó mặt hàng giày dép, quần áo ghi nhận đà tăng so với các tháng trước đó.

Trong năm 2023, nền kinh tế Chile phải đối mặt với hàng loạt khó khăn và thách thức, tuy nhiên với những giải pháp mà Chính phủ đưa ra nước này đã tránh rơi vào tình trạng suy thoái nghiêm trọng khi ghi nhận mức tăng trưởng 0,2%. Đầu

năm 2024, nền kinh tế Chile có những dấu hiệu hồi phục rõ nét, Chính phủ Chile kỳ vọng năm 2024 sẽ là năm mà nền kinh tế cất cánh, với tham vọng về tăng trưởng bền vững trong dài hạn.

Biểu đồ 3: Kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang Chile trong giai đoạn 2013 – 2023

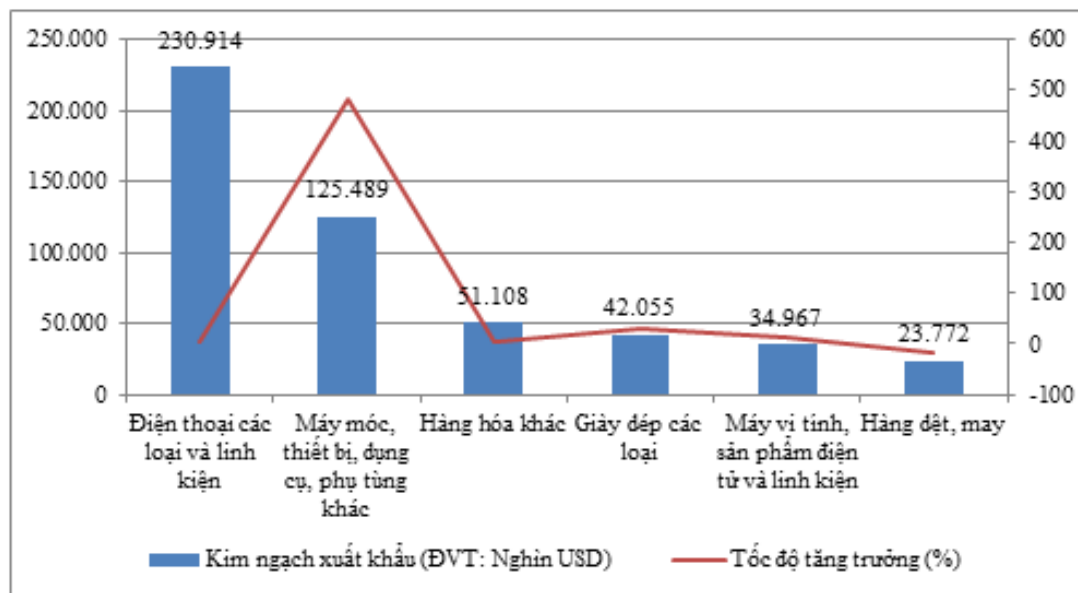
Nguồn: Tổng cục Hải quan

Kể từ sau khi nâng cấp quan hệ lên tầm Đối tác toàn diện, tình hình xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam sang Chile có nhiều khởi sắc, chủ yếu ghi nhận đà tăng qua các năm. Năm 2022 là năm có kim ngạch xuất khẩu cao nhất trong giai đoạn 2019 – 2023, với trị giá 1,7 tỷ USD, tăng rất mạnh 44,23% so với năm 2023.

Việc thực thi Hiệp định CPTPP đã mang đến nhiều cơ hội cho doanh nghiệp hai nước thúc đẩy trao đổi thương mại, xuất khẩu hàng hóa. Những ưu đãi của CPTPP cũng tạo ra nguồn cung nguyên vật liệu chất lượng phục vụ các ngành sản xuất trong nước. Bên cạnh đó, thị trường Chile chưa đòi hỏi khắt khe về chất lượng hàng hóa hay các quy định nhập khẩu nghiêm ngặt như Hoa Kỳ, Nhật Bản, các nước EU và cũng chưa từng áp dụng các biện pháp phòng vệ thương mại với hàng

hóa xuất khẩu của Việt Nam, vì vậy đây là một thuận lợi lớn cho xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường Nam Mỹ này.

Biểu đồ 4: Nhóm các mặt hàng có kim ngạch xuất khẩu lớn nhất sang thị trường Chile trong 4 tháng đầu năm 2024 và tốc độ tăng trưởng so với cùng kỳ năm 2023

Nguồn: Tổng cục Hải quan

Trong tháng 4/2024, kim ngạch xuất khẩu hàng hóa của Việt Nam sang Chile đạt 88,6 triệu USD, giảm 29,73% so với tháng trước đó và giảm 9,39% so với tháng cùng kỳ năm 2023; tính riêng bốn tháng đầu năm 2024, kim ngạch xuất khẩu hàng hóa sang thị trường này ghi nhận mức tăng đáng kể so với 4 tháng đầu năm 2023 là 26,94%, đạt 541,47 triệu USD. Trong đó, ba mặt hàng xuất khẩu có kim ngạch cao nhất là Điện thoại các loại và linh kiện (chiếm tỷ trọng 42,65%); Máy móc, thiết bị, dụng cụ, phụ tùng khác (chiếm tỷ trọng 23,18%) và Giày dép các loại (chiếm tỷ trọng 7,77%).

Hàng hóa xuất nhập khẩu của Việt Nam và Chile không cạnh tranh mà có thể bổ sung cho nhau. Các doanh nghiệp Việt Nam cũng có thể đa dạng nguồn cung vật liệu sản xuất với các đối tác xuất khẩu gỗ, đồng và lithium của Chile,

ngoài ra Việt Nam có thể đẩy mạnh xuất khẩu thủy sản, các mặt hàng tiêu dùng như dệt may, giày dép, nông sản, thực phẩm, sang Chile. Đặc biệt, Chile có thế mạnh trong lĩnh vực công nghệ tái tạo, có khả năng sản xuất 40% tổng sản lượng điện và 13% hydro xanh của thế giới, vì vậy Chính phủ Việt Nam mong muốn hai nước đẩy mạnh hợp tác trong lĩnh vực này.

Bảng 1: Kim ngạch xuất khẩu các mặt hàng của Việt Nam sang Chile trong tháng 4/2024 và 4 tháng đầu năm 2024

(ĐVT: Nghìn USD/phần trăm)

Tên nhóm/mặt hàng	Tháng 4/2024 (Nghìn USD)	So với tháng 3/2024 (%)	So với tháng 4/2023 (%)	4 tháng đầu năm 2024 (Nghìn USD)	So với cùng kỳ năm 2023 (%)	Tỷ trọng (%)
Tổng KNXX	88.644	-29,73	-9,39	541.473	26,94	100,00
Điện thoại các loại và linh kiện	37.016	-42,55	-12,65	230.914	3,6	42,65
Máy móc, thiết bị, dụng cụ, phụ tùng khác	5.196	-67,01	-11,7	125.489	479,95	23,18
Hàng hóa khác	8.551	-29,24	-7,92	51.108	2,61	9,44
Giày dép các loại	16.611	115,47	59,44	42.055	27,7	7,77
Máy vi tính, sản phẩm điện tử và linh kiện	7.739	-30,31	-41,73	34.967	11,26	6,46
Hàng dệt, may	5.162	-11,99	-39,99	23.772	-17,28	4,39
Phương tiện vận tải và phụ tùng	1.982	13,92	49,96	8.571	3,83	1,58
Hàng thủy sản	2.362	34,98	4,82	7.746	4,1	1,43
Gỗ và sản phẩm gỗ	1.357	71,53	-4,16	3.350	-18,25	0,62

Xơ, sợi dệt các loại	963	1,89	33,79	3.266	18,48	0,60
Clanhke và xi măng	0	-100		3.168	-50,88	0,59
Cà phê	566	-45,45	-0,98	3.097	-2,2	0,57
Túi xách, ví, vali, mũ và ô dù	588	64,14	-29,91	1.572	-37,2	0,29
Sản phẩm nội thất từ chất liệu khác gỗ	343	-36,37	-7,94	1.329	61,48	0,25
Nguyên phụ liệu dệt, may, da, giày	209	-60,6	-17,53	1.068	-11,68	0,20

Nguồn: Tổng cục Hải quan

Trong tháng 4/2024, kim ngạch nhập khẩu hàng hóa của Việt Nam từ Chile đạt 29,37 triệu USD, tăng 17,63% so với tháng trước đó và giảm nhẹ 3,89% so với tháng cùng kỳ năm 2023; tính riêng trong bốn tháng đầu năm 2024, kim ngạch nhập khẩu từ thị trường này ghi nhận mức giảm là 32,95% so với bốn tháng đầu năm 2023, đạt 109,82 triệu USD. Trong đó, ba mặt hàng nhập khẩu có kim ngạch cao nhất là Hàng thủy sản (chiếm tỷ trọng 26,33%); Gỗ và sản phẩm gỗ (chiếm tỷ trọng 18,26%) và Phế liệu sắt thép (chiếm tỷ trọng 14,98%).

Hiện nay, Việt Nam và Chile đang đẩy mạnh hợp tác trong lĩnh vực nông nghiệp. Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Việt Nam rất coi trọng hợp tác nông nghiệp với Chile, tuy nhiên trên thực tế tình hình hợp tác giữa hai bên vẫn chưa tương xứng với tiềm năng, Việt Nam vẫn chưa có doanh nghiệp xuất khẩu sản phẩm động vật nào sang Chile. Ở chiều ngược lại, Bộ Nông nghiệp Chile đề xuất hai bên sớm hoàn thiện các thủ tục pháp lý và kỹ thuật để trao đổi sản phẩm, Chile cũng mong muốn đưa sản phẩm thịt sang Việt Nam, đồng thời đẩy mạnh hợp tác trong lĩnh vực chăn nuôi, trồng, chế biến và xuất khẩu rau quả ...

Bảng 2: Kim ngạch nhập khẩu một số mặt hàng của Việt Nam từ Chile trong tháng 4/2024 và 4 tháng đầu năm 2024

(ĐVT: Nghìn USD/phần trăm)

Tên nhóm/mặt hàng	Tháng 4/2024 (Nghìn USD)	So với tháng 3/2024 (%)	So với tháng 4/2023 (%)	4 tháng đầu năm 2024 (Nghìn USD)	So với cùng kỳ năm 2023 (%)	Tỷ trọng (%)
Tổng KNNK	29.368	17,63	-3,89	109.815	-32,95	100,00
Hàng thủy sản	7.732	-25,13	-58,1	28.919	-47,13	26,33
Hàng hóa khác	6.294	16,94	79,89	22.592	-7,27	20,5
Gỗ và sản phẩm gỗ	7.009	139,42	165,55	20.050	69,99	18,26
Phế liệu sắt thép	4.442	7,26	33,76	16.453	97,12	14,98
Kim loại thường khác	2.472	97,58		8.809	-82,28	8,02
Hàng rau quả	327	-13,25	-74,62	8.013	-5,19	7,30
Dầu mỡ động, thực vật	1.027	83	89,58	3.893	35,23	3,55
Thức ăn gia súc và nguyên liệu	65		-91,98	1.087	-69,35	0,99

Nguồn: Tổng cục Hải quan

II. Đẩy mạnh các hoạt động thúc đẩy xuất khẩu sang thị trường Chile

Trong những năm qua, công tác kết nối, xúc tiến thương mại vào thị trường Chile luôn được các cơ quan quản lý và cộng đồng doanh nghiệp chú trọng:

Nhân kỷ niệm 52 năm thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam – Chile (1971 - 2023), nhiều hoạt động kỷ niệm quan trọng đã được tổ chức nhằm thắt chặt tình đoàn kết, hữu nghị và hợp tác song phương giữa hai quốc gia.

Tháng 9/2023, Đoàn đại biểu Quốc hội Việt Nam do Thượng tướng Trần Quang Phương, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch Quốc hội làm Trưởng đoàn đã thăm và làm việc tại Chile. Hai bên bày tỏ vui mừng trước việc quan hệ hữu nghị và hợp tác Việt Nam-Chile do Chủ tịch Hồ Chí Minh và cố Tổng thống Salvador Allende đặt nền móng đang phát triển rất tốt đẹp, hai nước chia sẻ nhiều giá trị chung, cùng tích cực tham gia và không ngừng tăng cường hợp tác, ủng hộ lẫn nhau tại các diễn đàn quốc tế, song phương và đa phương. Phó Chủ tịch Quốc hội Trần Quang Phương khẳng định Việt Nam luôn coi trọng quan hệ với Chile, mong muốn thúc đẩy quan hệ Việt Nam - Chile trên tất cả các kênh Chính phủ, Quốc hội và giao lưu nhân dân. Hai bên cũng nhấn mạnh quyết tâm tăng cường hơn nữa quan hệ giữa Quốc hội hai nước thông qua hoạt động thường xuyên trao đổi các chuyến thăm các cấp, trao đổi kinh nghiệm lập pháp trong các lĩnh vực cùng quan tâm, phối hợp tại các diễn đàn liên nghị viện quốc tế, hợp tác chặt chẽ giữa Nhóm nghị sỹ hữu nghị của Quốc hội hai nước, góp phần tích cực vào tiến trình củng cố quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa Việt Nam và Chile.

Đầu tháng 4/2024, Chủ tịch Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) đã chủ trì buổi tiếp đón và làm việc với Đại sứ Chile tại Việt Nam Sergio Narea. Hai bên đã thảo luận về các cơ hội hợp tác thương mại và đầu tư giữa Việt Nam và Chile. Ông Sergio Narea cho biết, Chile đánh giá cao môi trường đầu tư kinh doanh tại Việt Nam và mong muốn thúc đẩy hợp tác với các doanh nghiệp Việt Nam trong nhiều lĩnh vực, đặc biệt là nông nghiệp, thủy sản, năng lượng tái tạo và công nghiệp chế biến. Bên cạnh quan hệ song phương, hai nước có nhiều du địa để thúc đẩy hợp tác dựa trên nền tảng quan hệ đa phương. Việt Nam và Chile đã gia nhập CPTPP, Việt Nam là thành viên chủ chốt và tích cực của khối ASEAN, đây sẽ là cầu nối để thúc đẩy hợp tác liên khu vực, trong khi Chile là thành viên sáng lập và tích cực của Diễn đàn vì sự tiến bộ của Nam Mỹ (PROSUR)

và là thành viên của Liên minh Thái bình Dương (AP). Ngoài ra, tại buổi tiếp, ông Narea đã thông báo với lãnh đạo VCCI về chuyến công tác tới Việt Nam của bà Claudia Sanhueza - Thứ trưởng Ngoại giao phụ trách Ngoại thương của Chile trong thời gian tới. Theo Đại sứ Chile, Việt Nam là một trong những thị trường quan trọng của Chile tại khu vực và ông kỳ vọng chuyến thăm tới của lãnh đạo Bộ Ngoại giao nước này sẽ cải thiện mạnh mẽ mối quan hệ thương mại giữa hai quốc gia.

Bên cạnh xuất khẩu, thực hiện nhiệm vụ được Bộ trưởng Bộ Công Thương giao, Thương vụ Việt Nam tại Chile còn đẩy mạnh hoạt động tìm kiếm, kết nối để đa dạng hóa nguồn cung nguyên vật liệu phục vụ các ngành sản xuất trong nước. Thương vụ đã kết nối các doanh nghiệp sản xuất nội thất Việt Nam với doanh nghiệp xuất khẩu gỗ Chile, hiện gỗ xẻ Chile chiếm 28% xuất khẩu Chile sang Việt Nam; tích cực kết nối các nhà xuất khẩu đồng Chile với Việt Nam, để cung cấp đồng cho ngành sản xuất các sản phẩm điện tử, máy tính của ta, do Chile là nước xuất khẩu đồng lớn nhất thế giới, xuất khẩu đồng chiếm 50% kim ngạch xuất khẩu của Chile. Thương vụ cũng đang tích cực triển khai kết nối mặt hàng Lithium - đóng vai trò quan trọng trong việc sản xuất pin cho xe điện và pin điện thoại, bởi Chile có thể mạnh là nhà sản xuất Lithium lớn thứ 2 trên thế giới.

Về cơ hội phát triển thị trường trong thời gian tới, Chile là quốc gia có điều kiện phát triển gặp nhiều hạn chế do tình trạng dân số già, vì vậy việc sản xuất các mặt hàng thiết yếu gặp nhiều khó khăn. Bên cạnh đó, trong những năm gần đây, mức sống của người dân Chile có nhiều cải thiện, vì vậy sức mua khá cao, đây chính là cơ hội lớn giúp cho hàng tiêu dùng của Việt Nam có nhiều cơ hội thâm nhập sâu hơn vào thị trường này. Mặc dù Việt Nam và Chile gặp trở ngại về khoảng cách địa lý, tuy nhiên hai quốc gia đã và đang nỗ lực tăng cường hợp tác trên nhiều lĩnh vực, đặc biệt là về thương mại và đầu tư.

